

О. О. Сухобокова

Сурмач-Міллс Ярослава

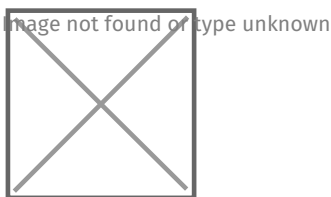
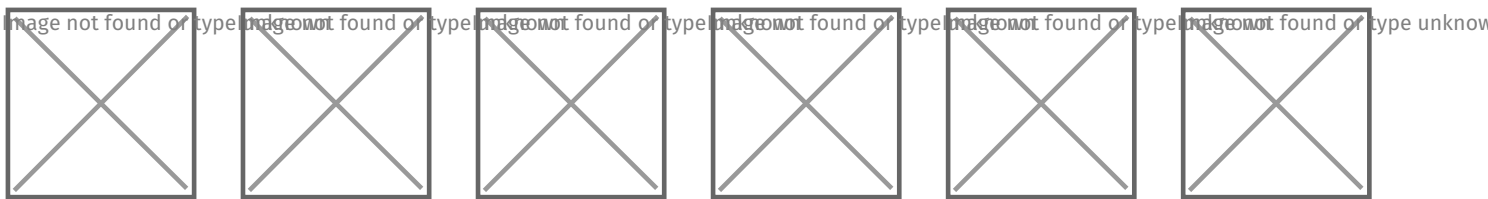


СУРМАЧ-МІЛЛС Ярослава (11. 07. 1925, м. Нью-Йорк, США — 17. 09. 2008, м. Віт Рідж, шт. Колорадо, США, похована на цвинтарі Оак Гіл у м. Найак, шт. Нью-Йорк) — американська художниця українського походження. Підписувала свої твори «Ярослава» та «Slavka». Народилася в родині українських емігрантів М. та А. Сурмачів, власників української книжкової та музичної крамниці «Сурма», що була одним з національних культурних осередків у Нью-Йорку. Вивчала мистецтво у Коледжі Купер Юніон, Мангетенвільському (1950—55) та Роклендському (1970; усі — шт. Нью-Йорк) коледжах, зокрема візантійський канон та іконографію, ілюмінацію й каліграфію. Працювала ілюстраторкою дитячих часописів і книжок, була головною художницею і редакторкою провідного американського дитячого журналу «Humpty Dumpty's Magazine for Little Children» (1959—69), проілюструвала низку популярних дитячих книг 1960-х рр. — «The Mitten» («Рукавичка», 1964), «A Lion for a Sitter» («Лев для няні», 1969), «Ivanko and the Dragon: An Old Ukrainian Folk Tale» («Іванко та Дракон: стара українська народна казка» 1969). На формування її особистості та визначення основних жанрових напрямків і змістового наповнення творчості вирішальний вплив мали родина та середовище української діаспори, а також туристична поїздка 1956 до УРСР, внаслідок чого вона відчувала сильний зв'язок з Україною.

Провідною в її творчості є українська тематика, наповнена народною сільською естетикою, відображена в малюванні на склі, листівках, іконах, вітражах, писанках, рисунках, ілюстраціях. Найпопулярніші та найцінніші з мистецької точки зору (образи, шрифти, кольори й декор) і з огляду фіксації українських народних традицій, особливостей побуту і звичаїв — її святочні листівки в неопримітивістському стилі, відомі як «картинки

Ярослави». Для її авторського стилю характерне оригінальне зображення з акцентом на деталі різних сюжетів і сцен українського народного побуту та життя, святкових обрядів, звичаїв у форматі наївного мистецтва. С.-М. створила кілька оригінальних тематичних серій листівок — різдвяних, великодніх, присвячених українському танцю, кулінарних (з рецептами традиційних українських різдвяних страв «Як мати українське Різдво») тощо. 1968 її «Колядники» були використані як святкова листівка ЮНІСЕФ і стали відомими у світі. Популяризувала в українській діаспорі США писанкарство. Авторка ілюстрованої книжки «Ukrainian Easter Eggs» («Українські писанки», 1957), а також вітражів (вхідна група вестибюлю) у Капітолії шт. Нью-Йорк (м. Олбані) та в українській католицькій церкві св. Димитрія в Торонто (Канада). Останні (понад 40 вітражів) задокументовані в її книзі «Painting with Light and Colours» («Малювання зі світлом та кольором», 2008) із поясненням літургійного та символічного значення. 2018 в Українському музеї в Нью-Йорку було проведено першу індивідуальну ретроспективну (посмертну) виставку понад 80-и її творів — писанок, малюнків на склі та дереві, ікон, рисунків, книжкових ілюстрацій. У квітні 2022 журнал «Нью-Йорк» розмістив на обкладинці її листівку «Запрошуємо на Український фестиваль», уперше опубліковану 1978.

Фотоілюстрації



Рекомендована література

1. Kates Ariel. Discovering Yaroslava Surmach Mills, East Villager, Ukrainian, Artist // Village Preservation. 2018, 18 трав.;
2. Душар М. Нью Йоркська «Сурма» на сторожі різдвяних традицій // Seeds and Roots. 2020, 21 жовт.;
3. Яців Р. Духово-естетичний синкретизм мистецтва Ярослави Сурмач-Міллс // Вісник Львівської національної академії мистецтв. 2020. Вип. 44.

Бібліографічний опис:

Сурмач-Міллс Ярослава / О. О. Сухобокова // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2025. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-887481>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).